Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. mai 2016
(OR. en)

Institutsioonidevaheline dokument:
2013/0027 (COD)

5581/1/16
REV 1 ADD 1

TELECOM 7
DATAPROTECT 6
CYBER 4
MI 37
CSC 15
CODEC 84
PARLNAT 154

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema:	Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV meetmete kohta, millega tagada võrgu ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus – Nõukogu põhjendused – Nõukogu poolt vastu võetud 17. mail 2016

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 12. veebruaril 2013 oma ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv *meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus* (edaspidi „direktiiv“), märkides selle õiguslikuks aluseks ELi toimimise lepingu artikli 114.

2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee hääletas oma arvamuse üle 22. mail 2013 ja Regioonide Komitee 3.–4. juulil 2013.

3. Euroopa Parlamendis toimus hääletus seadusandliku resolutsiooni üle esimesel lugemisel 13. märtsil 2014[1] ning vastu võeti 138 muudatusettepanekut.

4. Nõukogu ja Euroopa Parlament alustasid 2014. aasta oktoobris läbirääkimisi eesmärgiga jõuda varase teise lugemise kokkuleppele. Läbirääkimised viidi edukalt lõpule 7. detsembril 2015, kui Euroopa Parlament ja nõukogu saavutasid kompromissteksti suhtes esialgse kokkuleppe.

5. Alaliste esindajate komitee kinnitas 18. detsembril 2015 direktiivi kompromissteksti, mis oli kahe kõnealuse institutsiooni vahel kokku lepitud.

6. Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimees saatis 28. jaanuaril 2016 alaliste esindajate komitee eesistujale kirja, milles teatas, et kui nõukogu edastab Euroopa Parlamendile pärast õiguskeelelist viimistlemist ametlikult oma seisukoha, nagu selles on kokku lepitud, siis soovitab ta parlamendi täiskogul võtta nõukogu seisukoht teisel lugemisel muudatusteta vastu.

7. Nõukogu kinnitas 29. veebruaril 2016 direktiivi kompromissteksti suhtes saavutatud poliitilise kokkuleppe.

---

[1] Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2014. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus.

II. EESMÄRK

8. Läbirääkimiste tulemusena kehtestatakse direktiivis meetmed eesmärgiga saavutada võrkude ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase Euroopa Liidus, et parandada siseturu toimimist.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

A. Üldine

9. Pärast hääletamist täiskogul pidasid Euroopa Parlament ja nõukogu läbirääkimisi eesmärgiga saavutada kokkulepe teisel lugemisel, võttes aluseks nõukogu esimese lugemise seisukoha, mille parlament võiks ilma muudatusteta heaks kiita. Nõukogu esimese lugemise seisukoha tekst kajastab täielikult kaasseadusandjate vahel saavutatud kompromissi.

B. Peamised küsimused

10. Euroopa Parlamendiga saavutatud kompromissi põhielemendid on esitatud allpool.

a. *Riikide suutlikkus*

11. Kompromissteksti alusel on liikmesriikidel teatud kohustused seoses nende küberturbe alase riikliku suutlikkusega. Esiteks peavad liikmesriigid vastu võtma riikliku strateegia, milles määratletakse strateegilised eesmärgid ning asjakohased poliitika- ja regulatiivsed meetmed, mille abil saavutada ja säilitada võrkude ja infosüsteemide turvalisuse kõrge tase.

12. Teiseks peavad liikmesriigid määrama võrkude ja infosüsteemide turbe vallas vähemalt ühe riikliku pädeva asutuse, kes jälgib direktiivi kohaldamist riigis.

13. Kolmandaks peavad liikmesriigid võrkude ja infosüsteemide turbe vallas määrama samuti riikliku ühtse kontaktpunkti, kes täidab sidepidamisfunktsiooni, et tagada liikmesriikide asutuste piiriülene koostöö teiste liikmesriikide asjaomaste asutuste, koostöörühma ja CSIRTde võrgustikuga. Ühtne kontaktpunkt esitab samuti igal aastal koostöörühmale aruande saadud teadete kohta.

14. Liikmesriigid peavad määrama ka vähemalt ühe küberturbe intsidentide lahendamise üksuse (CSIRT), kes vastutab intsidentide ja riskide käsitlemise eest. CSIRTdele esitatavad nõuded ja nende ülesanded on esitatud kompromissteksti I lisas.

b. *Koostöö*

15. Selleks, et toetada ja hõlbustada liikmesriikide vahelist strateegilist koostööd, luua usaldust ja kindlustunnet ning saavutada võrkude ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase liidus, luuakse kompromisstekstiga koostöörühm. See rühm koosneb liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) esindajatest ning sellel on konkreetsed tekstis loetletud ülesanded, näiteks parimate tavade ja teabe vahetamine mitmes küsimuses või liikmesriikide suutlikkuse ja valmisoleku arutamine.

16. Kompromisstekstiga luuakse ka riiklike CSIRTde võrgustik, et aidata luua liikmesriikide vahel usaldust ja kindlustunnet ning edendada kiiret ja tõhusat operatiivkoostööd. Võrgustik koosneb liikmesriikide CSIRTde ja CERT-EU esindajatest ning komisjon osaleb võrgustikus vaatlejana. ENISA tagab sekretariaadi töö ja toetab aktiivselt CSIRTde vahelist koostööd. Tekstis on loetletud võrgustiku ülesanded, näiteks CSIRTde teenuste, operatsioonide ja koostöösuutlikkuse kohta teabe vahetamine, liikmesriikide toetamine piiriüleste intsidentide käsitlemisel ning teatavatel tingimustel intsidentide ja seonduvate riskidega seotud teabe vahetamine ja arutamine.

c. *Turva- ja teatamisnõuded*

17. Direktiiviga kehtestatakse teatavad kohustused kahesuguste turul osalejate jaoks: oluliste teenuste operaatorid ja digitaalse teenuse osutajad.

18. Direktiivi II lisas on loetletud ühiskonna ja majanduse jaoks olulised sektorid, nimelt energeetika, transport, pangandus, finantsturu taristu, tervishoid, joogivee varustus ja jaotamine ning digitaalne taristu. Nendes sektorites määratlevad liikmesriigid oluliste teenuste operaatorid, tuginedes direktiivis sätestatud täpsetele kriteeriumitele.

19. Direktiivi III lisas on loetletud kolme liiki digitaalseid teenuseid, mille osutajad peavad täitma direktiivi nõudeid; need on internetipõhine kauplemiskoht, internetipõhine otsingumootor ja pilvandmetöötlusteenus. Direktiivi nõudeid peavad täitma kõik loetletud teenuseid osutavad digitaalse teenuse osutajad, välja arvatud mikro- ja väikesed ettevõtjad.

20. Nimetatud kahesugused turul osalejad peavad võtma korralduslikke ja tehnilisi meetmeid, et hallata võrkude ja infosüsteemide turvalisust ohustavaid riske ning et ennetada ja minimeerida kõnealuste süsteemide turvalisust kahjustavate intsidentide mõju. Peale selle tuleb teatada riiklikele pädevatele asutustele või CSIRTdele intsidentidest, millel on asjaomastele teenustele teatud suurusega mõju. Direktiiviga nähakse ette kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks selliste intsidentide mõju suurus.

21. Direktiiv käsitleb kahte kõnealust turul osalejate kategooriat erinevalt. Turva- ja teatamisnõuded on digitaalse teenuse osutajate suhtes leebemad kui oluliste teenuste operaatorite jaoks, mis kajastab riski, mis võib nende teenuste katkemise korral ohustada ühiskonda ja majandust. Lisaks, võttes arvesse, et digitaalse teenuse osutajad tegutsevad sageli mitmes liikmesriigis, ja selleks, et tagada ühtlustamise kõrge tase, takistab direktiiv liikmesriikidel kehtestada kõnealuste teenuseosutajate suhtes täiendavaid turva- ja teatamisnõudeid.

22. Kompromisstekstis on samuti sätestatud, et üksused, mis ei ole määratletud kui oluliste teenuste operaatorid ega ole digitaalse teenuse osutajad, võivad teatada teatud intsidentidest vabatahtlikult.

d. *Ülevõtmine*

23. Liikmesriigid peavad direktiivi üle võtma 21 kuu jooksul pärast direktiivi jõustumise kuupäeva, lisaks on neil aega täiendavad 6 kuud, et määratleda oma oluliste teenuste operaatorid.

IV. KOKKUVÕTE

24. Nõukogu seisukoht kajastab täielikult kompromissi, mis saavutati komisjoni nõusolekul Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelistel läbirääkimistel. Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimees kinnitas kompromissi alaliste esindajate komitee eesistujale 28. jaanuaril 2016 saadetud kirjas.